

การศึกษาเรื่อง การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษาบ้าน อุ่มไผ่ ตำบลกกแดง อำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรกศึกษาถึง การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และประการที่สอง ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชน ดำเนินการศึกษาในช่วงเดือนกรกฎาคม 2545 ถึงเดือน ตุลาคม 2545 โดยศึกษาจากปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลกระทบ

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดำเนินการ ศึกษาโดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาภาคสนามเพื่อรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้เทคนิค "Focus Group Discussion" โดยมี กลุ่มเป้าหมาย คือ คณะกรรมการกองทุน สมาชิกกองทุน ผู้จัดการธนาคาร ธ.ก.ส. เจ้าหน้าที่ พัฒนาชุมชน บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน

ผลการศึกษาพบว่า

1) ปัจจัยนำเข้าในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของบ้าน อุ่มไผ่ ประชาชนมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน หมู่บ้านสามารถผ่านประเมินความพร้อมตามช่วง เวลาที่รวดเร็วพอสมควร ทั้งนี้คณะกรรมการเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินทุนมาพอสมควร การพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้สมาชิกนำไปใช้จ่าย กระทำ อย่างทั่วถึง สมาชิกสามารถส่งใช้คืนเงินกู้ได้ครบทุกรายตามระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้การดำเนินงานกองทุนภายใต้ระเบียบที่หมู่บ้านได้ร่างขึ้นและได้รับการยอมรับจากสมาชิกทุกคน และมี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำ รวมทั้งประชาชนชาวบ้านอุ่มไผ่ที่เป็น สมาชิกมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกองทุนที่ได้รับ

2) ด้านกระบวนการดำเนินงาน ตั้งแต่การพิจารณาอนุมัติเงินกู้แก่สมาชิก คณะกรรมการ พยายามที่จะกระจายให้ทั่วถึงและมีความยุติธรรมกับสมาชิก คณะกรรมการได้มีการติดตามทวง หนี้หรือเตือนให้สมาชิกมาชำระหนี้เมื่อใกล้ถึงกำหนดโดยใช้หอกระจายข่าวและการประชุม สมาชิก ซึ่งกองทุนหมู่บ้านของบ้านอุ่มไผ่ มีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน เพื่อแจ้งและติดตาม ผลความก้าวหน้าของการดำเนินงาน มีการบันทึกการประชุมอย่างชัดเจน การทำงานอยู่บนความ ตั้งใจของคณะกรรมการ

3) ผลกระทบที่เกิดขึ้น ในหมู่บ้านได้มีการออมและออมทรัพย์ร่วมกัน เกิดเป็นกองทุน อีกรองทุนหนึ่งที่กำลังขยายตัวมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเกิดกิจกรรมใหม่เพื่อสนองตอบความ ต้องการของสมาชิก เช่น บิมน้ำมัน เป็นต้น จนทำให้หมู่บ้านอุ่มไผ่ เป็นหมู่บ้านที่มีการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านดีเด่น เป็นตัวอย่างให้กับหมู่บ้านอื่นๆ โดยเฉพาะการส่งใช้เงินกู้คืนครบทุกรายภายในกำหนดระยะเวลา แต่ผลกระทบโดยอ้อมที่เป็นเป้าหมายของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ยัง ไม่สามารถกล่าวได้ว่า สามารถเกิดขึ้นเป็นรูปธรรมชัดเจนได้ คือ การช่วยพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็ง การเกิดเครือข่ายการเรียนรู้ การเกิดเครือข่ายด้านการตลาด และกองทุน หมู่บ้านช่วยให้เกิดภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งประเด็นเหล่านี้ จะต้องใช้เวลาในการ พัฒนาและให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

The study of "The Operation of Village Fund : A Case Study of Ban Um Phai, Kok Dang District, Mukdaharn Province" had two following objectives:

1. to study the operation of Village Fund and Urban Community,
2. to study problems and obstacles of Village Fund and Urban Community

operation during July to October 2002 by focusing on input factor, process and effect.

In this study, the Qualitative Research was employed by studying document and related researches including field study in order to collecting data. In addition, the equipment used were observation, interviewing and Focus Group Discussion. The target groups were village fund committees, fund members, Agriculture and Cooperation bank manager, community development officials and village fund graduate students.

Results

1. It was found that people knew and understood about Village Fund Project.

The village was rapidly passed the evaluation. Their committee qualified and had experience in fund management. All members received loaning fund and could pay it back within time limit. The Village Fund was operated under the agreement of village regulation and members. In addition, they received support and advice from the related department. And members of Ban Um Phai also felt that they were belong to the Village Fund.

2. The committee members tried to fairly distribute all fund to cover all members. They reminded all members to pay their loan before the date line by using community speakers and informing in the members meeting. The members meeting was hold once a month in order to report and monitor work progressive, the minutes was also clearly recorded. In addition, all the committees worked very hard.

3. The villagers tried to raised fund and created new activities in order to meet the need of members objective such as gas station etc. These caused this village became the outstanding village and set good example for other villages especially in the case of returning fund within time limit. However, other effects were unclearly seen and consumed a lot of time including creating the potential of the village, learning network, marketing network and protecting their economic and social.